

KAMIL MARCEL HODÁČEK

**AŽ ÚZKO
POMYSLET**

Až úzko pomyslet

Kamil Marcel Hodáček

Motto:

Smrt není nic jiného, než ztráta možnosti reálného
potkávání se.

Věnování

mámě

Adamovi Georgievovi

Věroslavovi Patzkovi

/1980 – 2007/

/in memoriam/

Milanovi Šandovi

/za nenahraditelnou pomoc/

kapitola 1

*Kdo ve světě miluje bližního,
nedopouští se více ani méně bezpráví než ten,
kdo ve světě miluje sebe.
Zbývá už jen otázka, je-li to první možné.¹*

Měním se. Cítím, že se měním. Ne snad docela fyzicky, rostoucího, tlustého břicha si už roky nevšímám, ale víc vnitřně. Vnitřně se měním takřka k nepoznání, sám mám potíže vyznat se v té nepřehledné skrumáži nuancí a odboček, ve skrumáži nepředvídatelných drobností, které jsou ve finále schopné ovlivnit sotva na nohou se držící celek. Jantarově žlutě zapálená tečka v levém oku, o které vím jen já a má matka, jantarově žlutě zapálená tečka v levém oku, co se bez vybidnutí stala mou věrnou průvodkyní, která mě nenechá nikdy na holičkách, která vydatně svítí pokaždé v okamžiku mých ztmavených strachů a usínání, ta ale zůstává.

Jantarově žlutě zapálená tečka v levém oku spolehlivě doplňuje můj už beztak zoufalý vzhled.

Jantarově žlutě zapálená tečka v levém oku.

Dědictví mateřského vkladu.

Jantarově žlutě zapálená tečka v levém oku.

¹ úvody kapitol: Franz Kafka, „Aforismy“, nakl. Torst, 1991, překlad Rio Preisner

Mé žluté zapálení.

Nepřehledná skrumáž nuancí a odboček.

Mé intimní tajemství.

Nepřehledná skrumáž nepředvídatelných drobností.

Dědictví mateřského vkladu.

Jantarově žlutě zapálená tečka v levém oku, o které vím jen já a má matka, se bez vyzvání stala mou věrnou průvodkyní. Nenechá mě nikdy na holičkách. Spolehlivě doplňuje můj už beztak zoufalý vzhled.

Přesušený písek a sem tam mohyly z odstříhaných nehtů, kostí primabalerín a meruňkových jader, které je nutné, v rámci zachování si vlastní duševní svěžesti, přeskočit. Letenská pláň s veškerou tou svou kaskádovitou slanstí, s ohořelými vlasy kopřiv a okoralými psími exkrementy, doposud zdánlivě udusaná odhodlanýma nohama v toxicky kaučukových botách. Jemné, mělké rýhy po celém povrchu. Máslový krém a žloutky. Ricotta. Mascarpone – Al Capone. Pařížská šlehačka. Celý ořech másla, kurkuma a strouhané lanýže. Dotuha ušlehaná smetana pokreslená špičkou skalpelu, do které se ještě nedávno chrchlavě vyřvávalo:

máme šanci!

chyt'te šanci!

máme šanci!

chyt'te šanci!

máme šanci!

ale jak jako, do prdele, šanci?

jak jako: *máme šanci?*

nemáme nic!

nemáme co chytat!

Cítím, že se měním. Mé sny vybagrovaly zbytky představitelné imaginace a nahradily jí nočními můrami utopenými na dně poslepovaného bazénu z laminátu. Často se probouzím a často neusínám. Pravidelně odkusuji štavnatá sousta bavlněných rohů polštářů. Za tu spotřebu, hlavně za tu nehoráznou spotřebu povlaků na polštáře, si na mě lidi zasedli a začínají ukazovat prstem. Považují mě za prvotřídního blázna, protože odsoudit je tak snadné, a monotónně se ptají pořád dokola:

proč jíš ty rohy polštářů?

co z toho máš?

nikdo z normálních přece nemění dobrovolně spánek za nepohodlné polykání škrobené bavlny.

nepřipadáš si nepatřičně?,

ale já nemám sílu cokoliv jim vysvětlovat a taky že nebudu, není to můj předepsaný osud. Dost na tom přežít (*au!*) vlastní silou, odkázaný výhradně na sebe samého, celou tu transformaci ve zdraví (*aha...*).

Vlastní silou přežít (*au!*) nepoznamenaný.

Vlastní silou přežít (*au!*) neocejchovaný.

Vlastní silou přežít (*au!*).

Měním se. A to dost podstatně. Jakoby se dřív nevzrušitelná hladina zkrotle tekutého dehtu, kterou jsem léta mlčky hostil v mém těle místo v napálených neckách, rozhodla prosadit se a nenechat si líbit mou falešnou a úzkoprsou shovívavost. Jakoby se veškeré

nečistoty v minutě domluvily, slily a nakonec vybublaly do pružného prostoru poleptaného hltanu. Kdyby ovšem v lidském životě šlo vždycky jenom o sny ochrchlané trochou nahromaděné nečistoty a o nic víc, leccos by to usnadnilo. Řešit sny a jejich zmutované podoby, to celkem nic neznamená. Měním se, to už je v tuto chvíli víc než jisté. Měním a chovám se stejně jako ta dřív klidná hladina teď zrohovatělého téru – zpočátku oslnivý lesk při ozáření sluncem, skvrny na povrchu zavěšené v podpaží duhy, později syrový, vetchostarý zápach, vazkost a rozsypané grimme. Měním se, to rozhodně připouštím, ale přes to přese všechno jsou ve mně i nadále rozpoznatelné ty původní základy.

Základy, které mě postavily na nohy.

Základy, které do mě s péčí sobě vlastní vložila matka, včetně po jantarovou vadu levého oka.

Rozpoznatelné základy, které mě cele utvořily.

Základy rozpoznatelné minimálně pro ty, co chtějí hledat, pro takové lidi, kteří pevně vědí, že se od narození jmenují:

A.,

ale jestli je to dobře, jestli tenhle konkrétní fakt někomu prospěje, to se zkrátka neví. Neexistuje možnost, jak se to za života dozvědět.

Já se nepídím.

Nikdy mě nezajímalo a nepřemýšlím o tom, pro koho a nakolik může být mé jméno důležité.

Zatím jenom neslyšně konstatuji.

Měním se a Chotkovy sady spolu se mnou.

Evidentně.

Dřív nejoblíbenější místo doktora Františka K. teď chátrá a ztrácí na síle, v noci šeptá zoufalstvím.

Měním se a tupě hledím před sebe, nereaguji na podněty, nevšímám si bolestivě vykloubených nohou. Měním se. Fyzicky sotva znatelně, tlusté, rostoucí břicho nechávám nerušeně růst, ale vnitřně, vnitřně se měním.

Strach.

Angst.

Strach.

Die Angst.

Strach.

Ten největší strach je strach z příštího sdělení.

Die größte Angst ist die Angst vor der nächsten Aussage.

Strach z příčiny zjevení.

Angst vor der Ursache der Offenbarung.²

Často o strachu přemýšlím, ale asi ho ani, jako takový, nemám, odmítám ho přijmout coby vlastní identifikační znak. Spíš nosím po kapsách rozdrobené jednotlivé obavy. Jednotlivé drobné strachy rozlámané po kapsách kalhot, jako odlomky kamenů z židovských hrobů mých předků, před kterými se do dnešních dnů z hloubi duše stydím.

² Citace z melodramu „Kafkas Träume“, S. Bodorová, S. Červená, F. Kafka, premiéra 2010

Strach.

Angst.

Strach.

Die Angst.

Ten největší strach je strach z příštího sdělení.

Die grösste Angst ist die Angst vor der nächsten Aussage.

Strach z příčiny zjevení.

Angst vor der Ursache der Offenbarung.

A takový strach trvá.³

Chybí mi radost z maličkostí. Postrádám bytostně ve svém ani zlatem, ani tvrdou prací dělníků nepodloženém životě radostné prožitky, vyvěrající z přirozené podstaty maličkostí. Radost prožívaná bez falše, taková ta krystalicky čistá a hluboká radost bez přemáhání mi chybí, radost prožívaná podle nejupřímněji sestavených emocionálních vzorců. Chybí mi radost z maličkostí, poctivě zhoustlá bezinková šťáva od křešický pani doktor mi chybí, jako banalitu, nerozradostněně přijímám každé úspěšné ranní probuzení. Vůně ve květu nalitých pivoňek a čerstvě sprchovaných rozkroků, oblé tvary, co se dají osahat bez rizika poranění, pachů destilované vody oblévající krční mandle, dotírající na horní patro a na jazyk,

³ Citace z melodramu „Kafkas Träume“, S. Bodorová, S. Červená, F. Kafka, premiéra 2010

pravidelnost, údernost, symbolika, solné krystaly a z nich náhrdelníky pro smutně šťastné bezdomovce, systémový rytmus – jak se zdá, už nic z toho pro mě není důležité. Postrádám bytostně radostné prožitky, vyvěrající z přirozené podstaty maličkostí. Nemám ani sílu a ani chuť žadonit u kohokoliv o pozornost, o čas, který by byl ochotný věnovat mi. Nemám sílu žadonit u nikoho, aby mi maličkosti servíroval znovu až pod čumák a vymáchal mě v nich stejně důsledně jako kastrovaného kocoura ve vlastních výkalech za porušení jasně formulovaného příkazu. Svět mi spolehlivě šedne, jeho šrafované stínování splývá a já jsem zvláště klidně připravený přijmout ho v takové podobě. Pozoruji lehce opružené tramvajové koleje, ruce v klíně a hlavu na prsou. Splaskla bublina, bolavá kolena, tegga – tegga místo mozku. Schoulit se. Schoulit a přečkat tak to nejhorší. Kvílení brzd. Bílé auto s rezavě prožranými skvrnami nad levým blinkrem roluje kolem domu Církve Ježíše Krista svatých posledních dnů děvčátko maximálně šestileté. Ztrácí úsměv i batoh plný barevných, voskových pastelek a neroznytovatelných, tyrkysových bavlněk. Ztrácí úsměv i batoh. Zároveň. Její stehenní kost ostře prořezává hustý, nasládlý dým z výfuků, všude panika, chaos,

ježyšymáárjáá, to snad není pravda, jakou já mám smůlu!

na všechno se vysrat!,

slyším křičet obtlouklého řidiče dodávky v umaštěné košili s vytrhanými knoflíky, co mu jí kolem těla shovívavě drží khaki zelené šle, který to všechno způsobil. Zvedám ze země její růžovou botku s látkovou mašlí místo tkaniček, strkám si ji bez dovolení do

tašky a než odejdu, políbím holčičku na zakrvácené, prasklé čelo. Cestou olizují si rty a polykám tak to, co mi nepatří. (To, co mi nepatří, nebo to, co mi patří? Jaká varianta je správnější?) Polykám dívčinu řídkou, vínově červenou krev, která mi možná patří a možná vůbec nepatří, a mám strach.

Ten největší strach je strach z příštího sdělení.

Die grösste Angst ist die Angst vor der nächsten Aussage.

Strach z příčiny zjevení.

Angst vor der Ursache der Offenbarung.

A takový strach trvá.⁴

Vracím se z jiné zastávky a jinou tramvají na Žižkov v touze zůstat inkognito – Olšanské náměstí, hotel Olšanka, hotelový bufet v přízemí se švidravým pinglem za pultem. Točenému pivu lehce do karmínova zabarvují pěnu zbytkem lepivé, šestileté krve, přidávám velkého panáka vodky, druhého, pivo, třetího, pivo, platím pětikilem, zkouším si představit číšnickou temnou oční panenku vycentrovanou na střed, dokupuji cigára a pak teprve jsem schopen, prostřednictvím překvapivě čerstvě vyleštěného zrcadla, podívat se na záchodě sám sobě do tváře.

Strach.

Angst.

⁴ Citace z melodramu „Kafkas Träume“, S. Bodorová, S. Červená, F. Kafka, premiéra 2010

Strach.

Die Angst.

Strach.

Ten největší strach je strach z příštího sdělení.

Die grösste Angst ist die Angst vor der nächsten Aussage.

Strach z příčiny zjevení.

Angst vor der Ursache der Offenbarung.

A takový strach trvá.⁵

Rajsíruju si to starým Žižkovem. Nohy umyté přetrženou vodou, osedlané nekompromisními puchýři hajlujícími do slabomodra. Nárty, na kterých po minulé hádce bez rozumného vysvětlení přestala přistávat letadla, zaškrcené koženými pásky sandálů, otékají ledabyly – spíš aby se neřeklo. Všimám si, jak nezáživný srpen balamutí čmeláky a vlně pomrkává zpoceným ořasím, jak pach psí moči, napressovaný mezi jednotlivými, špatně ukotvenými dlažebními kostkami slzí v očích alergiků a hendikepovaným úspěšně krátí dech. Nikdy, ač zrozenec července, nikdy jsem neměl rád léto, nikdy srpen, ani pro jeho hrušky ne, jejichž šťáva tolik láká dezorientované milence. Nemám rád centra měst v létě. Osířelé ulice, tiché dvorky a pavlače, vylidněné noci a putyky. Ten k smíchu čas povinnostních rekreací, ten first minute pocit – last minute léto – tak nějak definitivně ho nemám rád.

⁵ Citace z melodramu „Kafkas Träume“, S. Bodorová, S. Červená, F. Kafka, premiéra 2010

Starý Žižkov padá mi svým rozdrobením se na ramena a světlou stříjí s rafinovaně zašifrovaným příběhem útěšně přikrývá pěšinku ve vlasech.

Chelčického.

Vskutku, domy té ulice se na mne dívaly, jako by mi chtěly vyprávět chmurné příběhy, příběhy, o nichž člověk dobře ví, ale nechce o nich vědět, nebo by je raději zapomněl, než aby si je v paměti znovu vybavoval.⁶

Po krátkých schodech, kolem hodin, dolů, směrem od novodobého Seifertova pomníku, který sochař Roith pojal jako kamennou záložku do knihy... jo, ten Roith, Jan, manžel bývalé ministryně zdravotnictví v Tošovského vládě a evropské poslankyně... *to slovo letělo jako pták do sítě hvězd⁷...*, stojí na něm čitelně. Ulice mírně z kopce táhle vyje nesnesitelnou bolestí. Přesprejované fasády páchají radostně předem domluvenou kolektivní sebevraždu a na rozdíl od lidí dobře vědí proč. Všude ticho. Dusno. Za dveřmi bytů tušená nouze. V čísle osm rezonují dozvuky mikroskopického dětství a Honzova sytě zelená ohrádka, chránící květináče před pádem z římsy, hned těsně vedle plechového teploměru. Ohřívání vody na koupání přímo z plotny, věkem rozšklebené parkety prvního patra, stará Rohlíková, rozdávající do úmoru nepotřebné, dřevěné válečky na nudle z vlastní kuchyně, udavačka Bradová se zklíhovatěným úsměvem, kompozičně nepřesně vlepeným na území rezervované obličejí, pod tíhou mastného prachu

⁶ Heinrich Heine, „Ludwig Börne“, 1840, citace

⁷ Jaroslav Seifert, „Prosinec 1920“, citace

kolabující tchýniny jazyky a šmouhy nedosrkaných pijavic na místě bývalého botníku.

Mé kožené sandály daly se z ničeho nic tenince do zpěvu. S každým následujícím krokem:

vrz – gráá

vrz – gráá

levá

pravá

vrz – gráá

vrz – gráá

levá

pravá

vrz – gráá

vrz – gráá,

jakoby měly právě tímhle způsobem chuť upozornit mě na mé vlastní vnitřní napětí, na mé impulzivní naznačování, doprovázející ten stav, který se časem může snadno přetavit v geometricky se rozšiřující řady pokusů o stalkování, jakoby měly chuť upozornit mě na mou lehkou nervozitu, kterou pociťuji.

Přesné načasování: zvony prokopského kostela tlukou patnáct, aniž by se nechaly rušit lomozem nevychovaných tramvajů a zároveň vynášejí mé, hořkým potem kuřáka oblýskané tlusté tělo do fízlama zaplevelené Lupáčovy ulice, abych jí svou vteřinovou přítomností přeřál. Pak zezadu za paneláky. Betonové pláty a jakoby dvorky, určené původně snad k venčení zchromlých gerontů a k chlubení se, pouze teoreticky zametené úklidovou četou cigánů v zářivě

oranžových vestách, kteří si tak odpykávají soudem v Jagellonské udělený trest veřejně prospěšných prací, vyprahlá cesta kolem pískoviště, čteně zmapovaná kokršpanělskými chcankami, nahoru kolem podzemních garáží a přes šedě natřený most, kolem krizového centra přečpaného psychiatry a psychology, pod kterým právě ze všech sil supí em há dé autobus, překračující dávno hranici své životnosti.

Vrba Anna, 13. 6. 1930, Nieder Kannitz

Vrba Wenzel, 4. 8. 1930, XXX

Vrba Maria, 7. 8. 1928, Weltrus

Vrba Elisabeth, 3. 3. 1928, Fule bei Prag

Vrba Eleonora, 31. 5. 1928, Rumburg

Vrba Jaroslaus, 26. 11. 1928, XXX

Vrba Adalbert, 3. 2. 1926, Libnitsch

Vrba Johann, 1. 8. 1936, Prag II.

Vrba Anton, 9. 12. 1922, Radaum

Vrba Johann, 2. 2. 1921, Drachau

Vinter Marie, 25. 2. 1918, Prag

Vrba Anna, 9. 3. 1915, Woporschan

Vrba Marie, 3. 4. 1914, XXX

Vrba Josef, 25. 11. 1914, Balk. Lhota

Vrba Karl, 3. 4. 1913, Sbelitow

Vrba Marie, 18. 4. 1913, Nakersch

Vrba Anna, 30. 5. 1911, Mnich bei Kamenitz

Vrba Matylda, 15. 3. 1911, XXX

Vrba Beatrix, 3. 6. 1909, Libotenits

Vrba Vinzenz, 15. 1. 1909, XXX

Vrba Katharina, 28. 9. 1908, XXX

jestlipak by se mezi žižkovskými cigány dalo dohledat nějaké potomstvo vězněných Vrbů z tábora v Letech?

jestlipak náhodou za paneláky nezametá vajgly přímý příbuzný Marie Vinterové, týrané četníky v táboře v Letech?

jestlipak se já sám, třeba nad regály s konzervovanými, červenými fazolemi v Bezovce, dennodenně neřádím do očí všem těm pra a předkům cigánských Vrbů, nakopaným do žeber a do žaludků v koncentráku v Letech?

Nikdy jsem doopravdy netoužil pracovat s lidmi, nebylo proč pasovat se do role anděla z Kalkaty, nebylo proč zneužívat jména Matky Terezy, nebylo proč pasovat se do role transnacionální společnosti vyprodukovaného spasitele se studenými plameny po kapsách, naléhavě souložícího kontury ortopedických vložek, trpící nepřekonatelnou trémou před nabroušeným hrotem ztopořeného penisu. Nebylo proč. Nejraději jsem si jako dítě hrál sám, daleko od všeho a všech, většinou na těch nejnepravděpodobnějších místech. Nebylo mojí doménou zakládat klučičí party, do žádné takové mě nenominovali ani jako člena, natož její kápo, nikdy mě nepřizvali do družstva vybíjené, nikdy do přední řady na školním výletě, privilegované nošením zásob jídla a skupinové vlajky, ani nic podobného. Uměle vyprovokované aktivity kolektivu mi byly odjakživa z hloubi duše protivné.

Pivo z blízkého kiosku na Vrchu svatého Kříže posloužilo jako náhlý zdroj blahodárného ticha.

Svlékl jsem si triko z mačkové látky, strčil ho pod hlavu jako polštář a lehl si na záda do trávy. Na vzduchu v parku se mi pomalu začal vracet střízlivý výraz. Brzy ráno sešňupanou lajnu pervitinu, libovost, kterou jsem si osvojil během scházení se s B., a jeho víc než poctivému tréninku, pokousala okysličeně kolotající krev a stáhla jí z mozku do nohou, připravena uzemnit jí a zlikvidovat nadobro.

Přemýšlím tak někdy, sám pro sebe nad tím, jak velcí zchátralci jsme. Jak zoufale se, jako lidstvo, moříme svými dávnými představami. Jsme rozzuření proměnami, naše kosti, naše sny a bolesti, naše těla zdědila zatuchlost mršin. Konec lidstva je našťěstí předvídatelný a žádoucí, prodlužovat ho do nekonečna by bylo přinejmenším neslušné. Není v moci člověka, aby se ztratil. Přemýšlím tak někdy, sám pro sebe nad sny o černém psu, o bílé koze a kalné vodě, přemýšlím o zvěstovatelích smrti, houkání sýčka, žluvě útočící na obvodové zdi baráků. O vrzání červotoče a pleskajících křídlech lišaje smrtihlava tak někdy, sám pro sebe přemýšlím.

Ukázková srpnová bouřka mě zastihla až ve chvíli, kdy mi cesta pod nohami zahrnula ke Kapslovně. Chodím tam do jedné polomrtvé garáže tajně krmit kočky a spokojeně tak plýtvám seniorskými povinnostmi s grandiózním předstihem.

Krátká, intenzivní bouřka z vedra.

V té samé garáži, dřív snad zámečnické dílně nebo opravně aut, jsem v sedmaosmdesátém, za komunistické, vlastně služební peníze, tajně telefonoval mámě do Itálie, do bytu její sestry, když se díky Gorbačovu přístupu lehce rozvolnily poměry a poprvé jí vydali

povolení a výjezdni doložku. Bylo horko. Tehdy. Ne – li větší než je dnes. Všude byl cítit benzin a vyjetý olej, kolomaz a břidličný prach. Všechno ve mně třeskalo, studily mě konečky prstů a mnohem víc nohy, tréma mi nedovolovala pohnout se, v břiše mě neidentifikovatelně páliło, nešlo to ukočírovat. Prostě – měl jsem strach. Můj čerstvě sedmiletý mozek nedokázal jen tak, z ničeho nic, vyhodnotit správně tu situaci, proto ten strach, proto všechny ty divné pocity. Nedochozelo mi, že letadlem život nekončí. Ta nejistota, že už mi mámu nikdy nikdo nevrátí, ta byla paralyzující. Zklidňovalo mě poslouchat její hlas alespoň zprostředkovaně – měkoučký a zakouřený – a zklidňuje dodnes. Pořád dokola jsem do zamaštěného sluchátka opakoval:

já tebe taky!

já tebe taky!

a nad hlavou mi, jako nekompromisní dozorcí, funěli tři chlapi v montérkových kombinézách, v čele s nevlastním otcem, kteří hlídali čas hovoru.

Přestalo přšet.

Vyzáblé, jiskřivě černé kotě mi usnulo v náruči s jazejkem napůl z tlamy. Nepozorovaně se nad ním zavřelo víko od krabice, původně hostící kuchyňskou váhu, vystlané flanelovou dekou (taky už by si, chudátko, zasloužilo novou), a přitom jsem mu svatosvatě šeptem přísahal, že přijdu brzy zas.

Teď si zapálím – mňam, to si dám.

Koberec v mém pokoji statečně inhaluje a zároveň kumuluje to nesnesitelné horko. Zírám tupě do jediné, drobné, propálené díry na

něm. Pomáhá mi to koncentrovat se. Asi. Sedím na okraji postele jenom ve spodním prádle a nezaujatě listuji pofidérním vydáním monografie Fridy Kahlo – mexická červená, sytější než sladká krev menstruace, tropické květy ve vlasech, ani hřebíky s plochou hlavičkou natlučené do zad a lemující tak terén páteře, mě nezajímají. Pociťuji silně chuť masturbovat, ale v tomhle počasí vyloženě nemám k fyzické aktivitě odvalu. Nechám to pnutí odeznít se stejným klidem, s jakým přišlo, jako už stokrát, jako už tisíckrát předtím. Nedělám si těžkou hlavu ze zmařené erekce, věřím, že ten pocit ještě zažiji.

Věřím.

Věřím = Víra.

Měním se a to je nepopiratelný fakt.

Uvnitř sebe už jsem v podstatě někdo úplně jiný, ale protože dokážu soucítit s lidmi, chovám se navenek stejně, jako doposud. Nechci ty lidi lekat a uvádět je do trapných situací, ve kterých bych jim začal být nesrozumitelný. Nechci v nich vyvolávat rozpaky a připravovat jim krušné chvíle, nutit je přemýšlet nad mou situací, která se jich ve výsledku stejně netýká. Lidi nejsou schopní přemýšlet o druhých, ztratili trpělivost, nemají čas, nechtějí a obecně odmítají přemýšlet. Je to jejich střed života – schraňovat, kupit, tajit, mlčet, nakupovat, vyhazovat, olizovat, zamykat, vrstvit, utrácet, hypotučnit, odstrkovat, dělat cokoliv, co odtahuje pozornost od cizích osudů, to je středem životů lidí. Já sám tedy asi nemám střed, když stojím sám od sebe bez opory. Asi ani nejsem člověkem, podle modelu, který se ustaluje ve společnosti, ale to, že se vnitřně měním, to je nepopiratelný

fakt. Je to fakt, se kterým teď už trvale žiji. Všechny ty neviditelné schizofrenní boje, „Jakyl & Hyde slepé podvečery“, potoky zapálené úmyslně založenými požáry, musím chroustat sám, nikdo z živých dobrovolně nepropůjčí mi svůj chrup, svou sílu žvýkacích svalů, aby mi alespoň na moment odlevil. Nikoho z živých nezajímá, že uvnitř už jsem v podstatě někdo úplně jiný. Sedím na okraji postele jenom ve spodním prádle a čekám na srpnový západ slunce.

„Kdo volá?“

„XXXXXXXXXX.“

„Kdo já?“

„XXXXXXXXXX.“

„Jo, aha, stalo se něco?“

„XXXXXXXXXX?“

„C., prosím tě, soustřed' se, já ti vůbec nerozumím.“

„XXXXXXXXXX?“

„Tak se zastav, mně je to jedno, to už stejně nemůže nic změnit. Snad máš tolik sebereflexe, abys pochopil sám, že celý náš vztah je v hajzlu, že je rozlámanej a shnilej.“

„XXXXXXXXXX?“

„Co bys cestou bral? Neber nic.“

„XXXXXXXXXX?“

„Můžeš použít klíče, co máš u sebe, jistě, ale než vode mě dneska vodejdeš, vrátíš mi je nadobro.“

„XXXXXXXXXX.“

Kobaltově modrá rozlévá se mi hutně po stehnech. Tlusté žíly proudí kolem kolen a uprostřed lýtek vytvářejí sérii beztvarych skvrn

s rozplizlými okraji, ředěnými sraženou bílkovinou těsně pod kůží. Svlékám si spodní prádlo a nahé tělo soukám do džín. Špatně provedený overlockový steh mi svou ostrotí rozdírá svaštělou jemnost šourku. Nepříjemný pocit z toho, že by mě C. pozoroval a svým pohledem dozajista iritoval můj genitál a zadek obtažený přilnavou elasticitou bavlněného prádla, po tom všem, co se v posledním měsíci mezi námi dvěma odehrálo, je silnější než myšlenka na komfort a vlastní pohodlí v rozkroku.

Byli jsme spolu osm let.

Osm dlouhých, navenek spokojeně se tvářících let, během kterých jsme vzájemně podnikli desítky, až možná stovky kompromisů a předem dohodnutých ústupků. Osm let jsme bydleli společně a pokoušeli se vytvořit fungující mikrosystém. Pokoušeli jsme se zabydlet se v našem soukromém světě s vlastními pravidly, naprosto nenavázanými na cokoliv pod tlakem vnucovaného. Na počátku našeho vztahu jsme byli oba plni nadšení a nepotlačované euforie. Doslova z nás odkapávala nezkrotná motivace dělat společně věci líp. Mně se úspěšně podařilo jakoby zapomenout na mého předchozího partnera, který jako fotograf odjel na dlouhodobý kšeft do Španělska. Znáám se s ním od první třídy základní školy, oba jsme byli, tehdy v Mníšku pod Brdy, panici. C. koupil, naprosto mimo plán, jenom aby překvapil, auto. Pravidelně mě odvážel za Prahu na výlety, společně jsme vybírali knihy a nakupovali obrazy, hrnce, cedníky i hmoždinky. Svěřoval se mi s pocity, s náhodnými setkáními venku po cestě do práce nebo z ní, s bolestmi zatřeseného nehtu na palci u nohy, rozlitým octem v kuchyni – často nám nestačil den

k tomu, abychom dopovídali zbytek a já začal opatrně věřit tomu, že život nemusí být výhradně jenom na obtíž. Nikdy mě žádná okolnost nenutila, abych sám sebe považoval za vhodného účastníka vážně míněného partnerského vztahu. S přiznáním orientace jsem problémy neměl, od čtrnácti let ji beru jako automatickou součást své osobnosti, ale ani takový stav ve mně nevypěstoval sebevědomí a dostatečnou jistotu zakládat horlivě partnerství, věřit mu a opečovávat ho. I když, na druhou stranu, nikdy jsem žádný, už existující vztah, vědomě nezradil. Nikdy mě nestrhlo nic natolik prudce, abych ho přestal brát vážně a neuměl se k němu postavit čelem. Nevím, čím vším na mě zpočátku C. zapůsobil, že bylo až legračně snadné tak slepě mu podlehnout, nevím dodnes, proč jsem tehdy, před lety, šel dobrovolně proti svému přesvědčení a se vztahem souhlasil i přesto, že po rozchodu s D. jsem si jakýkoliv další zakázal.

A teď aktuálně už se zase poměry změnilly natolik, že zjišťovat příčinu nemá smysl.

„Máš klíče, nezvoň.“

„Ahoj.“

„Ahoj. Máš u sebe klíče, proč zvoníš?“

„Nechtěl sem to..., nechtěl sem... já, zkrátka sem je nechtěl použít, teď když je to všechno jinak. Nemůžu si zvyknout a já nevím, jestli a co smím.“

„Pod' dál, prosím tě, udělám kafe.“

Ne, není to dobré prostě.

Chová se naprosto nemožně, nepřírozeně, nenacházím v něm zhola nic, co by mi připomínalo těch předchozích osm let. Žádný

šarm a sexappeal, mužnost, ani lehkost vystupování. Sedí v pokoji pronajatého bytu, utopený v křesle, s výrazem malého parchanta, co fotbalovým balónem, ne až tak omylem, vysklil sousedovi výplň dveří, nervózně žmoulá svazek tří klíčů v dlaní, kroužkem prostrkuje prst druhé ruky, kouše se do rtů a zkrátka není to on.

Ne, není to dobré prostě.

Kafe udělám, to zvládnou poslepu. Pokud bude mít potřebu mluvit a vracet se k našemu rozchodu a po sto padesáté opakovat argumenty, kvůli kterým bychom neměli jít od sebe a po sto padesáté použije ty samé srdcervoucí omluvy, plus pro dokreslení situace trocha popela na hlavě a slzička v koutku oka, i toho zvládnou být svědkem a nebudu mu bránit. Ale hned, jak ta jeho nablblá show skončí, hned jak vysype své poslední, domnělé eso z rukávu, slušně ho poprosím, aby odešel.

„Cukr jako vždycky?“

„Dva, díky.“

Jsem pevně rozhodnutý žít sám.

Nechci, aby mi C. zůstal na krku, stejně jako to nebylo mým přáním nikdy dřív s kýmkoliv jiným. Nechci, aby mi C. zůstal na krku a chodil ke mně do bytu na návštěvy kdykoliv jemu se zachce, ještě i po rozchodu. Když rozchod, tak komplet, a co jako? Rozchod se vším všudy, natrvalo a bez výjimek. Spálený mosty mi nemá nikdo právo vyčítat, je to čistě moje svobodný rozhodnutí.

„Nemáš za co, zamíchej si ho.“

„Tys tu naší společnou fotku sundal? Myslim tu, co byla nad postelí.“

„Včera sem jí rozstříhanou vodnes do odpadků. Měl sem to udělat už dávno, když se poprvý začal bez příčiny rozpadat ten fórový rám... stejně se na ní jenom držel prach.“

„Vyhodil si jí? Aha...“

„Prosim tě, C., proč si dneska vlastně přišel?“

„Chci se ti za všechno vomluvit. Každou hodinu... každou hodinu, minutu na tebe myslim, je mi bez tebe tak divně. To..., neumim to..., neumim správně popsat ten pocit, ale nejhůř se cejtim ráno, prostě když se ráno probouzim v tom zapšklým bytě na vopačný straně Prahy sám.“

„Myslíš, že vomluva něco spasí? Teď už je šíleně pozdě, chápej, podělal si cos moh.“

„Já to vim... no jo, podělal. Hodně věcí sem podělal...“

„Právě. A podělal si hlavně takový věci, který byly zásadní. Zničil si nenahraditelný a intimní věci, který patřily výhradně nám dvěma. Vo mojí důvěře k tobě, se kterou sis tak akorát vytřel prdel, je škoda mluvit. A to vodpustit neumim. Ne, že neumim, ne, že nedovedu, ale prostě jednou provždy už nechci. Nechci vodpouštět, rozumíš?“

Jako kdybych to neříkal.

Za každou cenu se přede mnou chce ztrapnit a za všechno se po x - té omluvit. Vidím mu až do žaludku. Nudím se jeho neoprávněným monologem, je až zbytečně dlouhý, zbytečně křečovitý. Mám dost vážný problém uvěřit mu, že to, co mi říká, vůbec myslí vážně. Připadám si najednou jako herec ve fiktivním filmu, ve kterým se můj zasraně ignorantskej hereckej kolega nenaučil roli.

„Cejtím se najednou strašně sám.“

„Nechceš mi to, C., doufám dávat za vinu?“

„Ne, to ne... nechci, ale víš, říkal sem si, spíš jenom tak pro sebe, jaký by to asi bylo, kdybys mi chtěl dát druhou šanci? Eště jako to se mnou zkusit znovu.“

„Ale já vo takový možnosti určitě neuvažuju, C. Zkus to přijmout jako fakt, nic jinýho ti nezbejvá.“

„A co tě vlastně vytočilo nejvíc, A.?“

Předvádí se jak pubertální fakan, to nikdy dřív nedělal. Nevím, jak zachovat dekorum. Snaží se mě rozhodit, asi, ale to mu za žádných okolností nesmím ani dovolit, natož čímkoliv usnadnit.

Za dobu trvání našeho vztahu jsem naopak já cítil takovou až hrdost na jeho sebevědomé vystupování, které mě dokázalo motivovat. Málokdy si nevěděl rady s nastalou situací, na všechno měl pohotovou odpověď, reagoval věcně, trefně, vtipně, dokonce mě bránil, když bylo třeba, obohacoval můj život. A teď? Zkroucený v křesle srká horký presso, nesrozumitelně šeptá, vyhýbá se očnímu kontaktu a neuroticky poklepává ukazováčkem do stolu. Co to, ksakru, do prdele je?

„Můžu ti říct, že nejvíc mě dorazily ty dvě špinavý kurvy, který sis natahal do naší společný postele, když si špatně vypočítal datum mýho příjezdu. Tehdy z těch Litoměřic. Těm čurákům mohlo bejt nanejvyš vosumnáct a to kdoví jestli. Tvoje bezprostřední reakce a jejich reakce, nehorázná vostuda v noci na baráku, nadávky vod Bečvářový, kterou sme probudili a její tendence volat policajty,

pochcaný slipy na mym polštáři...., nebudu to dál pitvat, je mi z toho všeho dodatečně na zvracení.“

„Já vim...“

„To byla ta pověstná poslední kapka, když už se teda na férovku ptáš, to je přesně to, co mě vytočilo nejvíc. Nic podobného snášet nemíním. Rozumíš? Prostě zabředávat do ještě větších sraček v tvojí režii a s tebou po boku nemíním.“

„Nedokázal sem to tehdy vydržet, ten tejděn bez tebe.“

„To je teď už jenom tvůj problém, na takový kecy neslyším. Prosim tě, bude to lepší pro nás pro voba, seber se teď, nech tady na stole ležet klíče, v předsíni si nezapomeň tu bílou tašku, máš v ní vobálku s penězma z toho zrušenýho společnýho účtu, dal sem si na stranu jenom na poslední nájem, tos mi řekl, že smím, malej techničák k autu a veškerý ty, pro normální lidi zapomenutíhodný parafernálie, který sis div vlastnoručně nepodepsal. A vypadni. Nechci tě už nikdy vidět. Dokáže aktivní část tvýho mozku zachytit a zaregistrovat tohle sdělení? Seš ty sám schopnej porozumět správně tý větě?“

„Ale...“

„S ,ale‘ se třeba zadus, C., už toho bylo vážně dost.“

„Ale... já tě mám pořád rád, A.!“

„Jak můžeš tvrdit, že mě máš rád, když ani správně nevíš, co mi chybí? Můžu bejt tvym hladomorem, tvou neustálou snahou vo vystoupení z davu průměrnejch, můžu bejt kymkoliv si usmyslim, měnit polohy a do nekonečna rozšiřovat spektrum použitelnejch grimas, pohnout horou, najdu - li dostatek fyzickejšch sil a polykat kameny místo moldánků, jenom abych na tebe zapůsobil.

Kolemstojnej svět uznává stejný pravidla jako zrcadlo. Z vodrazů sestává konvertibilní celek, převeditelný do praxe. Vodrazy a vodlesky zrcadla sou tou jedinou ryzí introspektivou, posouvající lidský nitro vpřed, po ose dokonalosti až k vysněnému cíli. Ten základ, jádro všeho ztišeného, spočívá v přirozeně nutkavé potřebě zachránit nemocnice před vypuknutím požáru, poskytnout bezpečí lidem, co si ne vlastní vinou zpackali život. Můžu bejt tvym hladomorem a černym kašlem, rád se ti usadim na holeni v podobě dokořán rozevřeného bércového vředu, můžu bejt tvym hladomorem, jistě, ovšem pouze tehdy, pokud mi svatosvatě slíbíš, že po mně už nikdy nebudeš nic dalšího chtít.“

„Ale...“

„XXXXXXXXXXXX!!“

Měním se, protože osud to tak vymyslel. Měním se. Dobrovolně jsem se tomu stavu poddal a zvykám si na přítomnou samotu. Měním se a otvírám okno dokořán, letitý parfém nechávám vyvanout záměrně, ať ho ptáci v letu, cítící osobní svobodu stejně relativně, jako jí cítím teď já, rozcupují. Měním se a strhávám, vlastně vztekle, prostěradlo z jeho poloviny letiště sestavovaného kdysi, před drahým časem, soukromými truhláři na míru, vyhazuji s přehrávaným despektem jeho brýle na čtení, balzám na rty, i na konci rozkousanou, grafitovou tužku, zakládající stránku v knize vypůjčené z mé knihovny – je víc než třeba zabývat se nejposlednějšími věcmi bez odkladu. Je potřeba reagovat okamžitě i za předpokladu, že takové věci k řešení člověka zdrží.

Nová etapa života přede mnou.

Etapa, o které se ještě ani zdaleka nedá říct, jestli bude šťastnější. Nedá se o ní totiž zatím mluvit vůbec.

Znervózněný žaludek vyhrožuje mi teď explozí. Tváře zevnitř zdestruované osm let zadržovaným pláčem do krve. Měním se a bolí to. Přirozený vývoj událostí mě nekompromisně donutil začít ovládat i jiný způsob života, dobrovolně jsem se tomu stavu poddal a zvykám si na přítomnou samotu.

Rád si odkládám hlavu, ruce, penis, nohy, obě čelisti a jiné části těla obřadně do kartonových krabic s víkem. Nejraději mám tu od balíků kancelářského papíru euroBasic, 5x500 sheets, A4 formát, 210x297mm, 80g/m², white. Je ze všech myslitelných a dřív vyzkoušených druhů kartonových krabic ta nejspolehlivější, nejpevnější v namáhaných zónách a po důkladném přivření víkem uvnitř ze všech nejtemnější. Pro moje bolesti, tlakem a tahem vyčerpané fragmenty těla splňuje nejvyšší a nejpřísnější pravidla komfortu. Rád si odkládám hlavu a jiné části těla obřadně do kartonových krabic s víkem. Vždycky v okamžiku, když zůstanu doma sám, udělám to. Rozšroubuju se a nenásilně uvolním závitý skrytý pod velkými klouby. Dopřeju tak vlastní bolesti luxus ticha a tmy, i když pouze na chvíli, na dobu, kterou můžu mít s jistotou pod kontrolou. Já vlastně žádným způsobem ani nekoriguji, ani nekontroluji, ani neřeším, jak strašně tloustnu. Tloustnu prostě tak, jak mi moje rozežranost velí. Když se občas vidím v nějaké výloze, z profilu například, už dávno to není hezký pohled. Rosolovitý, prdelatý bezčasí, pudingoidní beztvář, neuhlídatelná masa, valící se ulicema. Já nevím, třeba existují lidi, pro který by moje figura byla

přitažlivá, třeba vážně existují lidi, kteří se nechají lapit do tenat a neřeší u toho počet centimetrů v pase. Třeba existují, ale já je rozhodně osobně neznám. Zdá se, že se bojím někomu svěřit, že pramálo důvěřuju lidem, ale na všechno je (snad) dost času. Třeba se se svojí ne / schopností někdy někomu svěřím a třeba taky nikdy ne, o tom si rozhodnu výlučně já sám. Nemám pokoj zařízený ultramoderním nábytkem, nemám účet v bance a k němu kartu, nemám hypotéku, neumím bruslit, nikdy jsem nezkoušel skateboard, nejezdím v létě do exotických destinací a v zimě na hory v postříbřeném overalu, nemluví plynule anglicky, nesnáším počítače, radary a kamerové scannery, co rozselektují celou mojí postavu. Jsem ten nejobyčejnější z nejobyčejnějších. Tuctovej chlap s neskrývanou nadváhou, kterých je na ulici možný potkat stovky a tisíce.

Měním se a tupě hledím před sebe, na uklidnění mě samotného padla čerstvá lajna perníku, které nelitují. Naopak! Nereaguji na podněty, nevšímám si bolestivě vykloubených nohou. Měním se. Fyzicky sotva znatelně, tlusté, rostoucí břicho nechávám nerušeně růst, ale vnitřně, vnitřně se měním.

Měním se, protože právě samota, hraná nekompromisnost i fingovaná tvrdost vyjednávání, bolí.

Měním se, protože osud to tak vymyslel.

Měním se.

A bolí to.

kapitola 2

*Váhání před zrozením.
Existuje-li stěhování duší,
pak není ještě ani na nejnižším stupni.
Jeho život se váhá narodit.*

To vůbec nebylo tak, že bych si chtěl splnit nějaké tajné přání a pracovat s lidmi – pro lidi – v terénu – s permanentně hrozícím nebezpečím v zádech – v noci na nádražích. Nikdy jsem nikoho neprosil, aby mě poslal mezi zfetované chlapské kurvy šermující mi těsně před obličejem div ne sekáčky na maso, obnaženými přirozeními a injekčními stříkačkami. Tohle všechno vzniklo naprosto spontánně, bez jakéhokoliv náznaku plánování v mé hlavě. Terénního pracovníka jsem začal dělat dobrovolně z jednoho prostého důvodu – ze zvědavosti. Chtěl jsem nasát tu atmosféru, vidět na vlastní oči alespoň jednoho tak extrémně exponovaného gaye, v rychlosti pochopit jejich venkovní systém a základy hierarchie ve skupině mužských prostitutů a pak se bez vysvětlování zdejchnout a nebýt. V noci, v parku Hlavního nádraží, jsem hledal B., a našel ho podle vytištěné fotky, kterou mě vybavili. Naše první osobní setkání skončilo ale fiaskem. Snaha o vzájemnou komunikaci, vysvětlování její prospěšnosti a všech důvodů toho, proč ho vlastně osobně kontaktuji, všechno ztroskotalo, všechna snaha se setkala s jednoznačným odporem z jeho strany. Návštěvu v přísně hlídaném

nádražním revíru nakonec bylo nutné opakovat celkem třikrát, než se mi podařilo alespoň částečně ho rozmluvit a zklidnit natolik, aby mi odpovídal na základní otázky.

Dorozumívám se s okolním světem očima. Rytmicky pohazuji rameny jakoby nic a pod jazykem zmáčeným lákem od okurek přenáším tajně hrbolec českého granátu.

*Křičím!, Křičím!,
slyším ten křik!*

Tři dny a tři noci trvající výkřik a ve skutečnosti ani hlásku, ani nádech na hlásku se připravující, neslyšet. Dorozumívám se s okolním světem očima. Hmoždím se s pilováním základních chyb.

*Křičím!, Křičím!,
slyším ten křik!*

A přitom od samého začátku mi bylo jasné, že na práci takového druhu nejsem stavěný, že tím riskuji víc, než je zdravé.

Bojím se znamení kříže, svěcené vody a vůbec všeho, co souvisí se mší. Bojím se hlasu kohouta, prvního signálu blížícího se svítání. Při jeho zakokrhání ztrácím veškerou moc, vzdávám se dobrovolně všech doposud vybojovaných kořistí. I hlasu zvonu se bojím, při zvonění nemám daleko k mdlobám.

Jsem mouchou v horkém podnebí.